

Smøla kommune
– øy i et hav av muligheter

FOLKEHELSE- OVERSIKT

FOR SMØLA

2023

LOV OM
FOLKEHELSEARBEID:

FOLKEHELSE- LOVEN

FORORD

SMØLAHELSE I MEDVIND OG MOTVIND

Da er ny oversikt over folkehelsen på Smøla utarbeidet. Folkehelse handler om hvordan du og vi alle har det. Det kan handle om trivsel, helse, fravær av sykdom, mestring og livskvalitet. Helsetilstanden fordeler seg ulikt i befolkningen, noen faktorer fremmer god helse mens andre faktorer hemmer. Folkehelseoversikten skal utarbeides hvert 4. år og er en lovpålagt oppgave i kommunen.

De siste 4 årene har vært preget av ulike helsetrusler. Koronapandemien har preget alle og for noen mer i ettertid. Nasjonalt ble det iverksatt inngripende tiltak og lokalsamfunnet på Smøla har virkelig fått utfordret seg. Da er det godt å vite at næringslivet er fremoverlent og endringsvillig på Smøla. Kommunen har mange innovative og stødige ansatte i forskjellige enheter. Og ikke minst frivillige som ønsker å bidra for at andre skal oppnå bedre livskvalitet i hverdagen sin.

Ord som beskriver en Smølaværing er livsglad, initiativrik, stødig, inkluderende, varm og sporty. Her ute i havgapet er det mange dyktige innbyggere som kan ta del i folkehelsearbeidet. Det blir desto viktigere å samordne og koordinere alle aktører for å skape god fremgang i folkehelsearbeidet og gjøre statistikk om til solide og varige tiltak.

For å lykkes med folkehelsearbeidet er Smøla avhengig av et godt samarbeid mellom det offentlige, frivillig sektor, næringsliv og ulike organisasjoner. Folkehelsearbeid er samfunnsutvikling og vi må tenke helse i alt vi gjør. Sentrale strategier for dette arbeidet er å styrke helseressurser som levekår, miljø, sosiale nettverk og tilrettelegging for gode levevaner samt svekke faktorer som påvirker folkehelsen negativt.

Det første du vil lese om i denne oversikten er de fire store folkehelseutfordringene. Dette er utfordringer som krever et samlet løft. Det krever en satsning tverrsektorielt. Kommunen skal iverksette nødvendige og anbefalte tiltak for å møte kommunens folkehelseutfordringer. Helsefremmende og forebyggende arbeid er en investering i lokalsamfunnet vårt.

Takk til alle som har bidratt med statistikk og innhold i folkehelseoversikten. Håper flere får brukt oversikten i sitt arbeid for å bedre folkehelsen på Smøla. God lesing!

Vennlig hilsen,
Smøla kommune

Lillian Langset
Folkehelsekoordinator

Birgit I. Eckhoff
Kommunedirektør

FORORD	3
DE VIKTIGSTE FOLKEHELSEUTFORDRINGENE	6
1 BEFOLKNINGSSAMMENSETNING	9
<i>Folketallsutvikling</i>	9
<i>Folketall etter aldersgruppe</i>	10
<i>Bolig</i>	11
<i>Husholdninger</i>	11
<i>Boligbehov og framtidsplaner</i>	12
<i>Etnisitet</i>	13
2 OPPVEKST OG LEVEKÅRSFORHOLD	15
<i>Arbeidsledighet</i>	15
<i>Inntekt</i>	16
<i>Uføretrygd</i>	16
<i>Sykefravær</i>	17
<i>Lovbrudd</i>	17
<i>Barnehage</i>	18
<i>Trivsel på barneskole</i>	18
<i>Trivsel på ungdomsskole</i>	18
<i>Nasjonale prøver</i>	20
<i>Ung-data</i>	20
<i>Ung-data junior</i>	21
<i>MOT</i>	22
<i>Eneforsørgere</i>	22
<i>Helsestasjon og skolehelsetjenesten</i>	22
<i>Barnevern</i>	24
<i>Folkehelseundersøkelsen 2021</i>	25
<i>Bofellesskap</i>	26
3 FYSISK, BIOLOGISK, KJEMISK & SOSIALT MILJØ	27
<i>Drikkevannskvalitet</i>	28
<i>Oversikt over tilsynspliktige organisasjoner</i>	28
<i>Radon</i>	28
<i>Støy</i>	28
<i>Luftkvalitet</i>	28
<i>Gang- og sykkelveier</i>	29
<i>Trygg tilgang til rekreasjonsarealer og nærturterreng</i>	29
<i>Smøla idrettslag</i>	30
<i>Kulturindeksen</i>	30
<i>Frivilligsentral og BUA-ordning</i>	31
<i>Gurisentret</i>	31

<i>Stikk ut!</i>	32
<i>Stormen ungdomsklubb</i>	32
<i>Pensjonistforeninga</i>	32
<i>Plastjegerne</i>	33
<i>Eco Camp Norway</i>	34
<i>Nestekjærighet</i>	34
4 SKADER OG ULYKKER	35
<i>Skader og ulykker</i>	36
<i>Personskader etter veitrafikkulykker</i>	36
<i>Brann og utrykninger 2022</i>	36
5 HELSEADFERD	37
<i>Røyking, snusing og alkoholforbruk</i>	38
<i>Bruk av rusmidler blant ungdommer</i>	38
<i>Vanedannende legemidler</i>	39
<i>Frisklivssentral</i>	39
<i>Kosthold</i>	40
<i>Smølahallen</i>	40
<i>Nordsia aktivitetssenter</i>	40
<i>Smøla skytterlag</i>	41
<i>LHL</i>	42
<i>Smøla revmatikerlag</i>	42
<i>Norske kvinners sanitetsforening</i>	42
6 HELSETILSTAND	43
<i>Forventet levealder</i>	44
<i>Overvekt</i>	44
<i>Tannhelse</i>	44
<i>Smittsomme sykdommer</i>	45
<i>Korona-pandemien</i>	45
<i>Psykiske lidelser</i>	45
<i>Ungdata</i>	46
<i>Hjerte- og karsykdommer</i>	46
<i>Diabetes</i>	46
<i>KOLS og astma</i>	47
<i>Muskel- og skjelettlidelser</i>	47
<i>Spesialisthelsetjenesten</i>	48
<i>Nevrologiske sykdommer</i>	49
<i>Kreft</i>	50
<i>Smøla dagsenter</i>	50
<i>Geriatrici og demens</i>	51
<i>Velferdsteknologi</i>	51

DE VIKTIGSTE FOLKEHELSEUTFORDRINGENE I SMØLA KOMMUNE

1 SAMMENSETNINGEN AV SMØLAS INNBYGGERE ENDRER SEG

- ❗ Det er flere personer over 65 år på Smøla enn det er barn under 18 år. Det vil øke med antall eldre, nå er 6,3 % av Smølas befolkning som er over 80 år. Dette forventes med å øke til 13 % i 2040. I forbindelse med en eldre alderssammensetning, vil helsetilstanden være preget av flere med kroniske sykdommer. Samtidig vil ikke antall barn økes, og det er forventet en nedgang i folketall. 12,8 % av Smølas befolkning er innvandrere. Det er hensiktsmessig at kommunen og lokalsamfunnet tilrettelegger for de eldre når det kommer til helse- og sosialtjenester og boliger. God integrering hvor samfunnet tilrettelegger for inkludering, opplæring og arbeidsmuligheter er viktig fremover. Det vil være avgjørende at vi har fagpersoner med riktig utdanning og kompetanse for å møte utfordringene knyttet til befolkningens sammensetning.
- ✅ **Anbefalt tiltak:** Samfunnet eldes i et økende tempo og siden er flere eldre enn yngre på Smøla er vi avhengig av å dekke ulike behov. Boligbehov, sosiale behov, møteplasser og tjenstesammensetning. Dette gjelder også for mangfoldet i kommunen. Inkludering og felles arenaer på tvers av generasjoner vil være hensiktsmessig å se på videre.

2 DE SOSIALE ULIKHETENE ØKER PÅ SMØLA

- ❗ Medianinntekten på Smøla er lavere enn lands- og fylkesgjennomsnittet. Det er en høy andel uføretrygdete og det er en økende utfordringer knyttet til fysisk og psykisk helse blant barn, unge og voksne. Sosial ulikhet viser til at det er ulik fordeling av ressurser i samfunnet. Det er økonomiske ressurser, som inntekt og bolig. Det er kulturelle ressurser som utdanning og kunnskap. Og det er sosiale ressurser som vennskap, familie og tilhørighet. Barna på Smøla trives på skolen og har en positiv utvikling når det gjelder nasjonale prøver. Ifølge tall fra folkehelseoversikten vil barn og familier påvirkes av foreldrenes sosioøkonomiske ressurser. For å fremme sosial likhet er det hensiktsmessig å jobbe ut fra et samfunnsperspektiv og ikke direkte knyttet til enkelt individ.
- ✅ **Anbefalt tiltak:** Tiltak for å fremme likhet må gjøres på samfunnsnivå – økonomiske støtteordninger, tilgang til kommunale tjenester, gode og inkluderende nabolag, endringer i skole og barnehage og varierte fritidstilbud. Nye muligheter for utdanning, et voksende næringsliv og felles møtearenaer fremmer sosial likhet.

Foto: Marie Aukan

Foto: Terje Rakke, Visitnorthwest.no

3 HELSEADFERD — HVERDAGSLIGE VANER OG HANDLINGER

- ❗ Flere i kommunen går turorientering og stikk ut, deltar på kulturarrangementer og er aktive i lag og foreninger. Likevel er utfordringen rundt vår helseadferd er knyttet opp til overvekt, kosthold, rus, fysisk inaktivitet og psykiske lidelser. Dette er de ikke-smittsomme sykdommene. Desto tidligere utfordringer i barn og unges leveår, jo større betydning har det for arbeidsdeltakelse, rusbruk og livskvalitet senere i livet. Forekomst av diabetes, KOLS, hjerte- og karsykdommer og ulike kreftformer er høyere på Smøla. Vi vet at vi kan forebygge flere av disse tilstandene. Like viktig er vår psykiske helse som viser seg å være en utfordring for mange på Smøla, som barn som voksen. Mange sliter med daglige psykiske helseplager og dette går utover husholdning, økonomi, deltakelse og samlet livskvalitet.
- ✅ **Anbefalt tiltak:** Det må legges mer til rette for fritidstilbud i kommunen, fellesarenaer både for barn og voksne. Gode levevaner skapes gjennom arv og miljø. Vi er avhengig av mer ernæringskunnskap for å løse utfordringer knyttet til kosthold. Gode løsninger som ikke skaper mer sosial ulikhet og utfordrer husholdninger økonomisk vil fremme deltakelse og fysisk aktivitet. Tidlig innsats i barnehage, skole og lokalsamfunn er anbefalte universelle tiltak som varer og gir gode resultater i senere leveår.

Foto: Wigdis Wollan

4 PSYKISK HELSE OG LIVSKVALITET

- ❗ Psykiske plager og lidelser er vanlig i befolkningen. Mellom én av seks og én av fire vil oppfylle kriteriene for en psykisk lidelse i løpet av et år. Alvorlige psykiske lidelser er forbundet med uførhet, fysiske sykdommer og redusert forventet levealder.

Det er høy forekomst av angst og depresjoner blant unge voksne på Smøla. Flere barn og unge sliter med daglige psykiske helseplager. Psykiske lidelser hos barn og unge bidrar til økt sykdomsbyrde og kan få betydning gjennom hele livet. Områder som arbeidsdeltakelse, rusbruk, angst, og utviklingsforstyrrelser kan få kroniske forløp. Søvnvansker, mobbing og ensomhet blant unge representerer viktige risikofaktorer for psykisk uhelse og redusert livskvalitet videre i livet som voksen. Utviklingen viser at vi har en større gruppe unge uføre i kommunen, det er også flere voksne med psykiske lidelser. Det er en økende bruk av vanedannende legemidler.

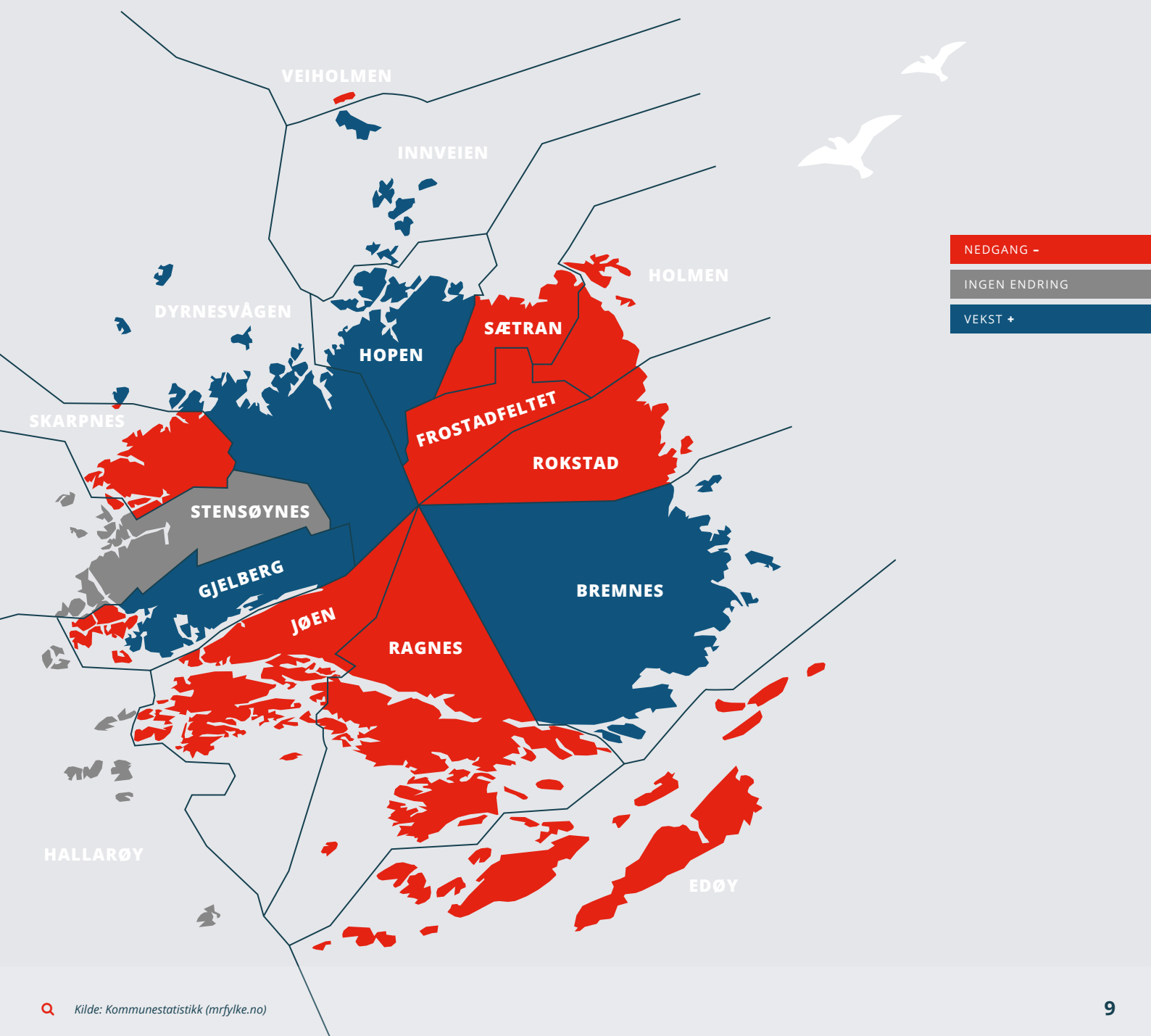
- ✅ **Anbefalt tiltak:** Tidlig innsats i barneåra vil på sikt gi økt mestring og bedre livskvalitet for personer senere i livet. Flere er engasjert for barn og unge. Ungdomsrådet, frivillige lag og organisasjoner kan være gode samarbeidspartnere. Det er viktig at vi har et godt tilbud som forebygger utvikling av psykiske lidelser og som behandler psykiske plager og lidelser. Det er viktig å ha et godt tilgjengelig lavterskeltilbud for barn og unge, og satse på forebyggende tiltak på tvers av tjenester i kommunen.

1 BEFOLKNINGS- SAMMENSETNING

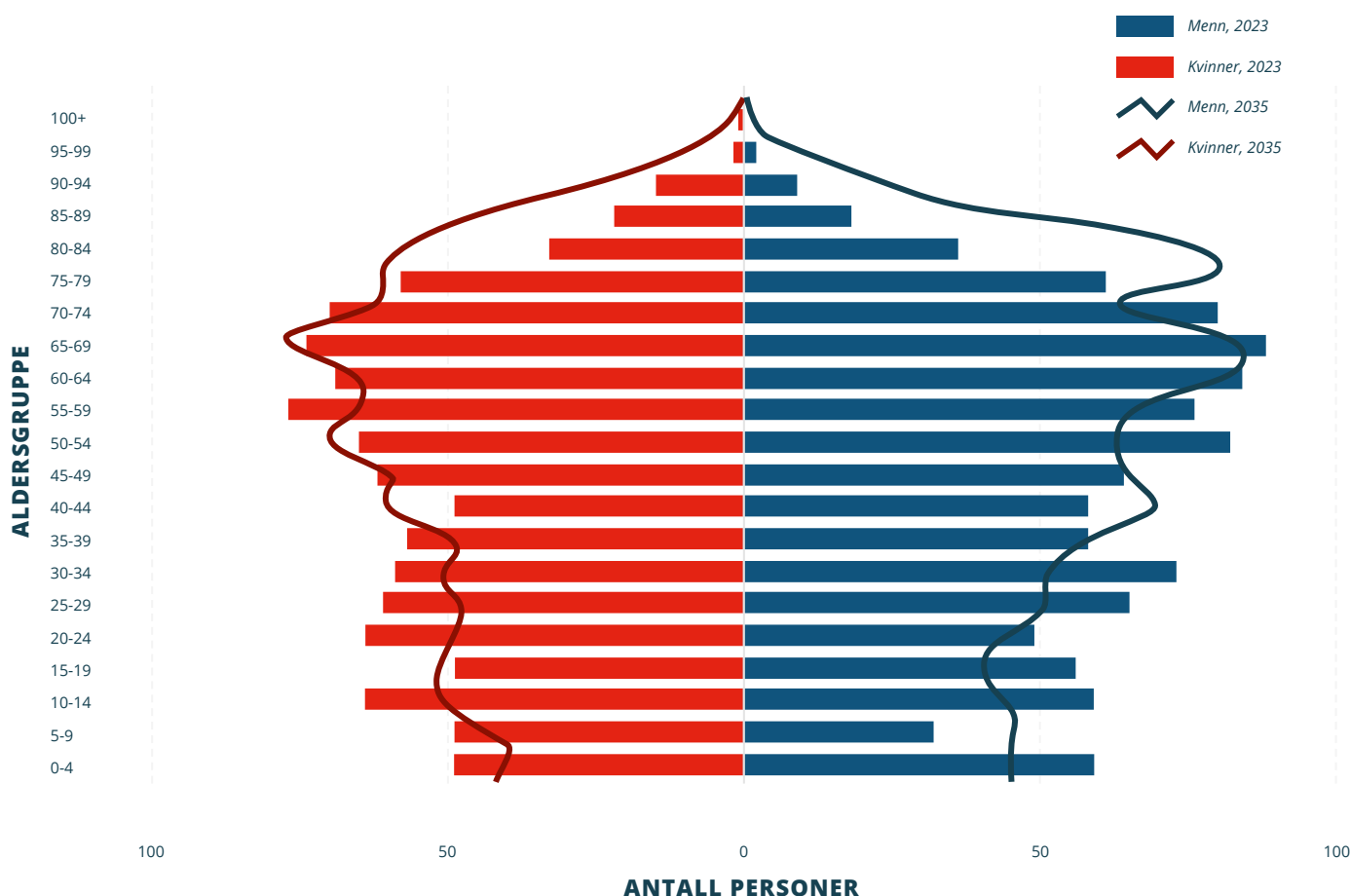
FOLKETALLSUTVIKLING I SMØLA KOMMUNE

Dette bildet viser folketallsutviklingen på Smøla og gir et innblikk i hvor det er størst og minst vekst. Innveien, Hopen, Bremnes, Gjelberg og Dyrnesvågen viser størst vekst i folketallet. I området Bremneset bor det flest folk.

FOLKETALLET ETTER ALDERSGRUPPER

2023 OG 2035

Aldersgruppen 65-69 år er størst på Smøla. I 2035 vil det fortsatt være aldersgruppen 65 år og oppover som er størst. Og færre i aldersgruppen 25-35 år i 2035.

- ➔ Folketallet på Smøla ved 1. kvartal 2023 var 2 152 innbyggere.
- ➔ Forventet folketallsutvikling i 2030 er 2 101 innbyggere og i 2050 er det forventet 2023 innbyggere.
- ➔ Andel barn 0-17 år på Smøla er 17,1 %, dette er litt lavere enn landet på 20 %.
- ➔ Andelen over 80 år på Smøla er 6,3 %, mens resten av landet 4,4 %.
- ➔ Andelen over 80 år framskrevet til 2040 på Smøla er gitt til å bli 13 % av befolkningen. Ellers i landet ligger dette på 8,2 %.
- ➔ I 2022 var det 130 personer som flyttet til Smøla og 81 personer som flyttet fra Smøla.
- ➔ I 2022 pendlet 165 innbyggere ut av kommunen, og 177 personer pendlet inn i kommunen.

FOLKETALLET
PÅ SMØLA VED 1.
KVARTAL 2023 VAR

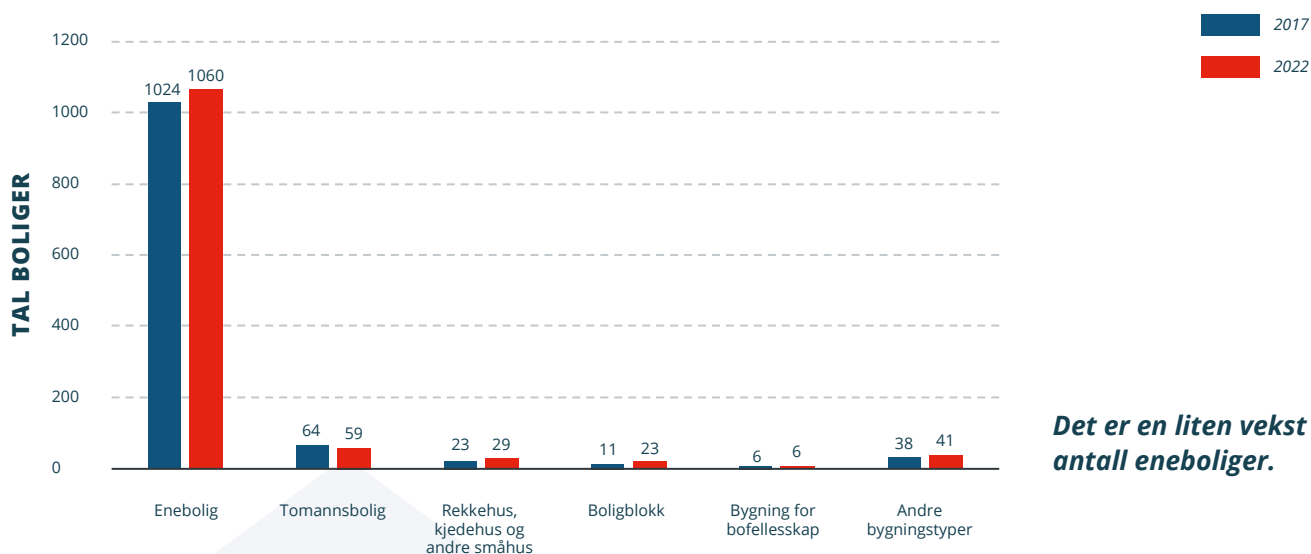
2 152

I 2035 VIL
ALDERSGRUPPEN 65+
VÆRE STØRST

ANDEL BARN 0-17
ÅR PÅ SMØLA
ER **17,1%**

BOLIG

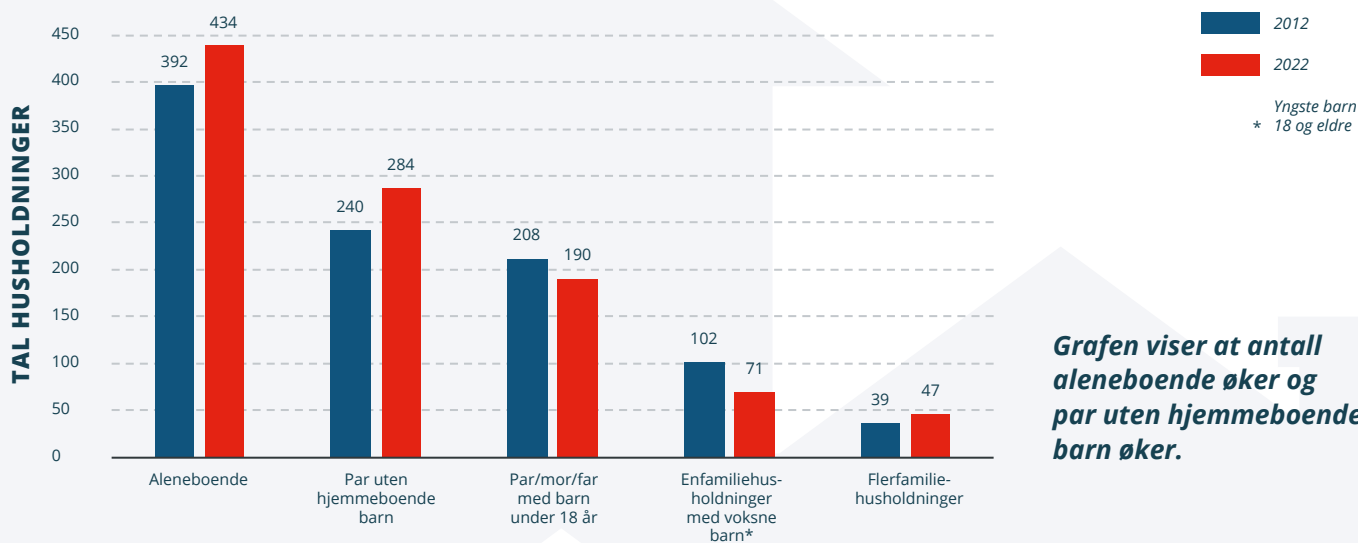
BOLIGER ETTER TYPE

Det er en liten vekst i antall eneboliger.

HUSHOLDNING

HUSHOLDNINGER ETTER TYPE

Grafen viser at antall aleneboende øker og par uten hjemmeboende barn øker.

13,8 % AV VOKSNE OVER 45 ÅR LEIER BOLIG

Andelen voksne over 45 år som leier bolig er høyere på Smøla enn ellers i landet.

FÆRRE BARN BOR TRANGT

Det er færre barn på Smøla som bor trangt enn ellers i landet.

BOLIGBEHOV OG FRAMTIDSPLANER

- ➔ Smøla kommune har ikke planlagt å bygge flere omsorgsboliger eller boliger innenfor det boligsosiale feltet. Og har ikke et tilbud for midlertidig bolig i kommunal regi.
- ➔ Smøla kommune har vedtatt å kjøpe 2 stk. boenheter i planlagte byggeprosjekter — en enhet på Hopen og en enhet på Straumen (Trettvika er i gang).
- ➔ Smøla kommune har fullført bygging av 8 omsorgsboliger for funksjonshemmede på Hopen i 2022.
- ➔ Ny brannstasjon ble bygget og tatt i bruk i 2021.
- ➔ Ledige boligtomter i vedtatte reguleringsfelt er 161 stk.
- ➔ Nye boligtomter:
 - Reguleringsplanen for Veiholmen panorama som trolig blir vedtatt 15.juni vil få ca. 20 boligtomter.
 - Reguleringsplanen «Olafata» som er under arbeid har ca. 10 boligtomter.
 - I tillegg kan det bygges bolig i områder som ikke har en reguleringsplan (avsatt til boligformål eller spredt utbygging).
- ➔ Det bygges i snitt rundt 2-4 boliger på Smøla hvert år.

**Det er vedtatt
å bygge 24
omsorgsboliger
for eldre på
Straumen.**

**Planlagt bygging
2024/2025.**

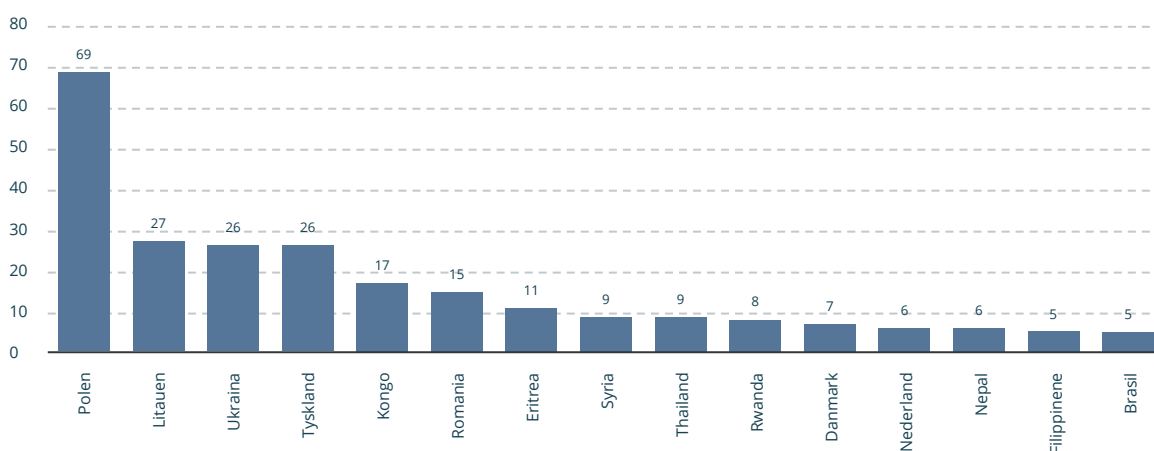

Foto: Magne Gjernes

ETNISITET

INNVANDRERE ETTER LAND — 2023

- ➔ Størstedelen av flyktningene kommer fra Ukraina, Kongo og Eritrea.
- ➔ I slutten av 2022 kom det 30 personer fra Ukraina.
- ➔ Til sammen i 2022 og 2023 ankom det 17 barn av flyktningfamilier.
- ➔ Flyktningetjenesten på Smøla planlegger, organiserer og leder integrering og er ansvarlige for introduksjonsprogrammet. Smøla oxsenopplæring har ansvar for norskopplæring. God integrering og god folkehelse innehar mange av de samme komponentene som kan være fellesskap, trygghet, deltakelse og livskvalitet.

Størsteparten av innvandrerne til Smøla kommer fra Polen. Land som Litauen, Ukraina og Tyskland er godt representert.
12,8 % av Smølas befolkning er innvandrere.

Foto: Kristine Hernstad

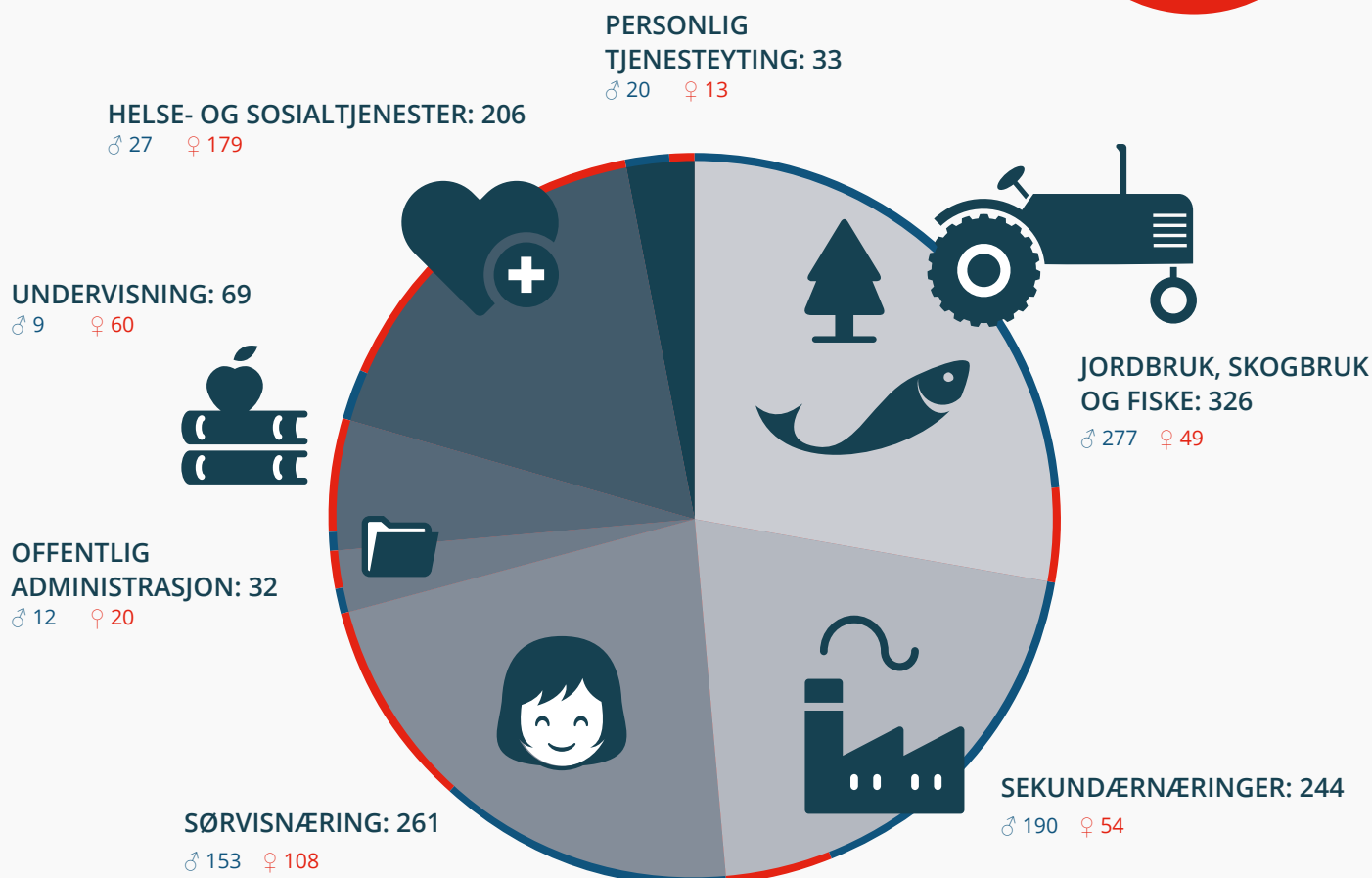
Foto: Heidi Marie Gopperød, Vistnorthwest.no

2 OPPVEKST OG LEVEKÅRSFORHOLD

ARBEIDSLEDIGHET

- ➔ 1,2 % arbeidsledighet for menn og kvinner på Smøla i 2023. I Møre og Romsdal er arbeidsledigheten på 1,7 %.
- ➔ Til sammen var det 1 171 sysselsatte i 2022 med arbeidssted i kommunen. Her inngår både offentlig og privat ansatte. Prosentmessig utgjør dette 29 % offentlig og 71 % i privatsektor.
- ➔ Fordeling av næringsstruktur og sysselsetting ser sånn ut:

SMØLA
HAR LAV ARBEIDS-
LEDIGHET, KUN
1,2 %

INNTÉKT

- ➔ Gjennomsnittlig bruttoinntekt samlet kjønn er på Smøla 420 100 kr, dette ligger under fylkes- og landsgjennomsnittet.
- ➔ I 2021 var gjennomsnittlig bruttoinntekt for menn 592 600 kr, og bruttoinntekt for kvinner på Smøla 386 100 kr. En inntektsforskjell på 206 500 kr. Kvinners inntekt i prosent av menns inntekt er 65,2 %.

INNTÉKT ETTER SKATT

Tabellen viser inntekt etter skatt for de forskjellige husholdningene:

Aleneboende
314 000 kr

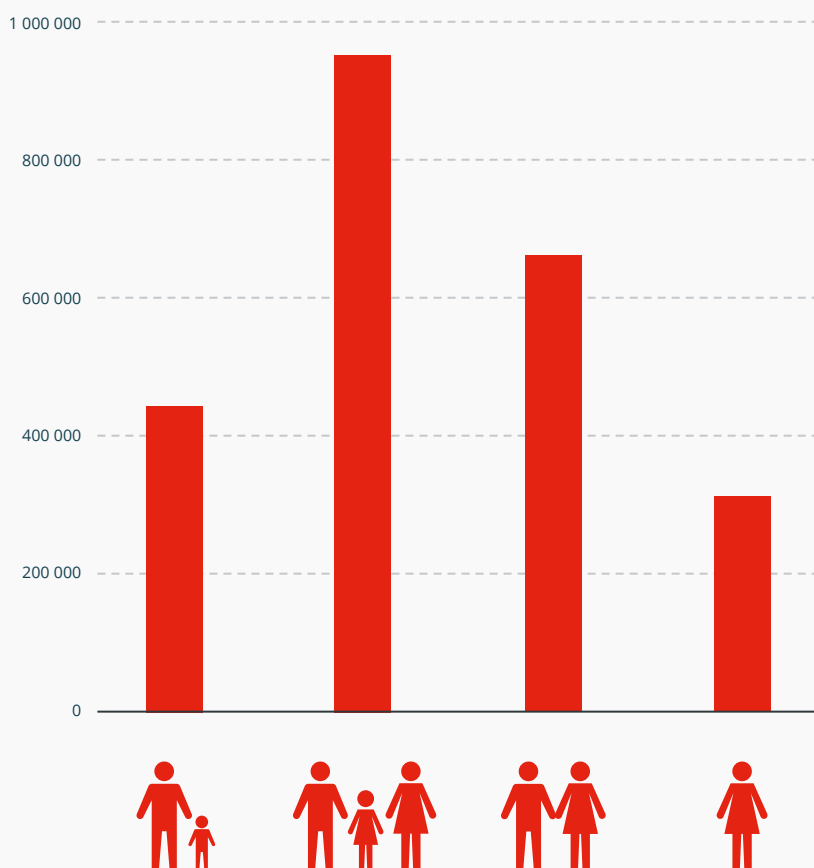
Par uten barn
663 000 kr

Par med barn
952 000 kr

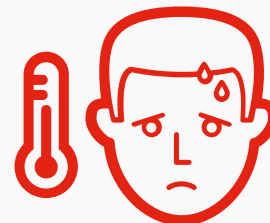
Enslige med barn
445 000 kr

UFØRETRYGD

- ➔ Antall uføre i 2023: 184 personer.
- ➔ Unge uføre alderen 18-34 år utgjør 10,1 %. Noe høyere enn i fylket, hvor det er 5,6 %.
- ➔ Antall uføretrygdde i Smøla er 14,4 % av befolkningen, dette er høyest i fylket. I Møre og Romsdal er det 10,0 % og i Norge 10,5 %.

SYKEFRAVÆR

➔ Ved 1. kvartal i 2023 var sykefraværet 7,4 % for hele Smøla. Dette er mye likt med omkringliggende kommuner.

➔ Møre og Romsdal har et gjennomsnittlig sykefravær på 7,6 % og landet har et gjennomsnittlig sykefravær på 6,4 %.

SYKEFRAVÆR I SMØLA KOMMUNE FORDELT PÅ ENHETER:

ENHET	2020 (%)	2021 (%)	2022 (%)	2023 (%) t.o.m. april
10 Rådm. stab og støtte	5,9	3,4	1,6	0,9
12 Publikumssenter	3,4	0,2	1,5	0,2
21 Smøla barnehage	15,5	12,9	14,4	10,8
22 Smøla barneskole	11,6	8,8	9,7	11,1
23 Smøla ungdomsskole	6,5	3,6	10,9	3,3
30 NAV	2,5	13,7	16,6	1,0
31 Helse	2,5	6,0	10,5	10,4
32 Aktivitet og boveiledning	15,0	14,3	8,2	8,2
33 Øyvakt	14,1	8,5	3,1	3,1
34 Servideavd.	5,4	7,8	8,5	9,5
35 Sykehjem/hjemmetjeneste	16,9	15,9	11,5	9,9
41 Teknisk, vakt og beredskap	9,1	4,8	1,2	0,6
42 Bygg og forvaltning	11,5	4,2	13,1	1,2
SYKEFRAVÆR TOTALT	11,4 %	10,0 %	9,6 %	7,6 %

LOVBRUDD

➔ I Møre og Romsdal er antall lovbrudd gått ned, men det er enkelte grupper for lovbrudd som er gått opp. Trafikkovertreding, vold/mishandling og eiendomstyveri utgjør over 50 % av alle lovbrudd. Det foreligger ikke kommunetall.

BARNEHAGE

- ➔ Det er vedtatt ny barnehage på Brattvær i 2024/2025
- ➔ Det er vedtatt ny barnehage på Innsmøla i 2025/2026.
- ➔ Det er plan om renovering av barnehagen på Veiholmen i 2025.
- ➔ Det er ny parkeringsplass og adkomst ved Nordsmøla barnehage.
- ➔ Det er ny og utvidet parkeringsplass ved Veiholmen barnehage.
- ➔ Kompetanseheving og nok fagpersoner i barnehagene er en utfordring.
- ➔ Barn med barnehageplass: 91 % dekning.

TRIVSEL PÅ BARNESKOLE

Elevundersøkelsen viser gode tall når det gjelder trivsel på barneskolen. Skalaen går fra 0-5, hvor 5 er høyeste score.

★ Smøla barneskole 2022: 4,1

➔ Møre og Romsdal 2022: 3,5

Elever angir at de føler god støtte fra lærere: 4,5.
Dette ligger høyt over fylkesgjennomsnitt på 4.

TRIVSEL PÅ UNGDOMSSKOLE

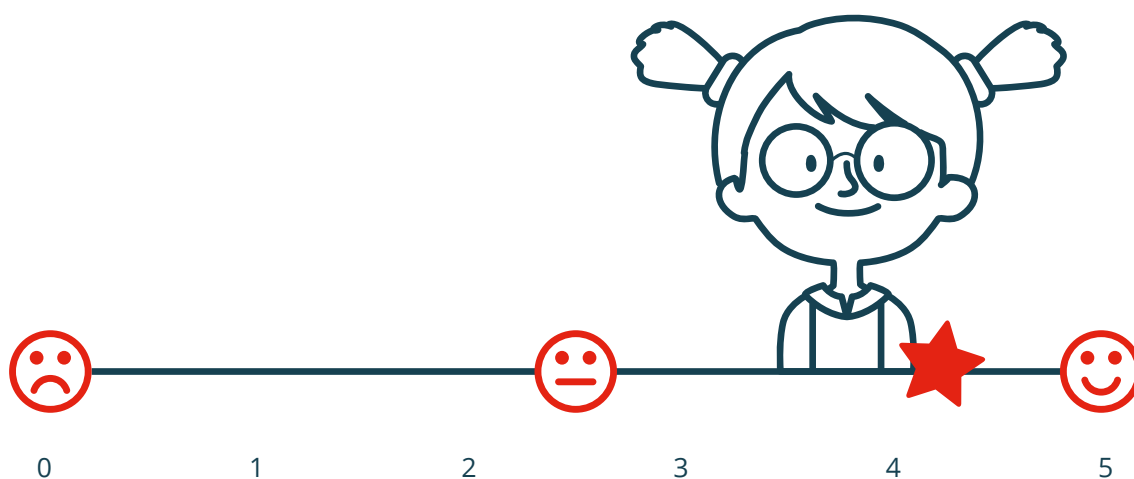
Elevundersøkelsen viser gode tall når det gjelder trivsel på ungdomsskolen. Skalaen går fra 0-5, hvor 5 er høyeste score.

★ Smøla ungdomsskole 2022: 4,1

➔ Møre og Romsdal 2022: 3,9

Foto: Wigdis Wollan

SVARALTERNATIVER 0-5

ELEV-
UNDERSØKELSEN
VISER **GODE TALL**
FOR TRIVSEL PÅ
BÅDE BARNE- OG
UNGDOMS-
TRINNET

NASJONALE PRØVER

Resultater av nasjonale prøver viser en positiv utvikling i både regning og lesing fra 8. til 9. trinn.

Elevenes avgangskarakterer ligger jevnt over høyt og kan sammenlignes med nasjonalt nivå.

UNG-DATA

Smøla deltok høsten 2015, våren 2018 og våren 2020. Her er nøkkeltall fra undersøkelsen i 2020:

- ➔ På Smøla er 90 % av ungdommene fornøyd med vennene sine.
- ➔ Ungdommen på Smøla er lite ute om kveldene.
- ➔ 50 % av ungdommen deltar ikke i organisert idrett, lag eller organisasjoner.
- ➔ Til sammen 64 % er fornøyde med helsa si.
- ➔ Mange ungdommer sliter daglig med psykiske plager.
Til sammen 22 % på Smøla, dette er over landsgjennomsnittet på 17%.
- ➔ Over 15 % av ungdommene er veldig mye plaget av ensomhet.
- ➔ Ingen røyker. Men 17 % har vært beruset på alkohol.
Flere har blitt tilbudt cannabis, men ikke brukt.
- ➔ I Smøla bruker 80 % av ungdommen minst 3 timer daglig foran en skjerm, dette er litt over landsgjennomsnittet på 73%.
- ➔ Til sammen opplever 8 % av ungdommen å bli mobbet ukentlig.
- ➔ Ungdommen er fornøyd med lokalmiljøet. Men kun 22 % er fornøyd med kollektivtilbudet, dette er markant forskjell fra landsgjennomsnittet på 64%.

UNG-DATA JUNIOR

En spørreundersøkelse for barnetrinnet 5-7. klasse. Første gjennomføring våren 2020. Svarprosent opp mot 60%. Smøla kommune fikk gjennomført sin undersøkelse, men flere kommuner måtte avbryte grunnet at skolene ble stengt på grunn av koronapandemien.

- ➔ De aller fleste syntes de har et bra liv.
- ➔ De fleste barn opplever gode relasjoner til lærerne sine.
- ➔ Det er store variasjoner på hvor mye tid de bruker foran en skjerm i løpet av en dag.
- ➔ Over 12 % opplever å bli mobbet omtrent hver 14. dag eller oftere.
- ➔ Flere barn opplever daglige helseplager som vondt i nakke, i mage, hodepine eller kvalme.
- ➔ De fleste barn har 1 fritidsaktivitet i uken, men det er jenter som driver med flest fritidsaktiviteter.

NY
UNG-DATA-
UNDERSØKELSE
FOR BARNE- OG
UNGDOMSTRINNET
ER PLANLAGT
VÅREN 2024

MOT

Ungdomsskolen jobber målbevisst med å øke trivsel og redusere mobbing, og er en MOT-skole. Det er 3 MOT-coacher, som gjennomfører MOT-programmet i 8.-10.trinn

- ➔ Over 81 % av ungdommene på Smøla fullfører videregående.
- ➔ Nyeste tall viser at 19,3 % av Smølas befolkning har et høyere utdanningsnivå på universitet eller høyskole.

ENEFORSØRGERE

Andel eneforsørgere under 45 år 2019 tall:

- ➔ 14,2 %. Dette ligger under fylkes- og landsgjennomsnittet 15 og 15,7 %.

HELSESTASJON OG SKOLEHELSETJENESTEN FØDSELSTALL

2018	2019	2020	2021	2022
23 fødsler	17 fødsler	22 fødsler	19 fødsler	18 fødsler

JORDMOR

Jordmor på Smøla tilbyr oppfølging av de gravide, og rekvirerer alle blodprøver og sender henvisning til ultralyd. Det er normalt 7-8 kontroller før fødsel hos jordmor (utenom ultralyd), samt hjemmebesøk etter fødsel og etterkontroll.

I tillegg tilbyr jordmor celleprøver av alle kvinner i alle aldre, prevensjonsveiledning, forordning av prevensjon, injeksjon av p-sprøyter, samt uttak og innsetting av spiral. Det er også mulig å bestille time for å ta SOI-test (Seksuelt Overførbare Infeksjoner).

SKOLEHELSETJENESTEN

Helsesykepleier har kontor på Smøla barne- og ungdomsskolen og er der to ganger i uka. Det er fysioterapeut i skolehelsetjenesten som er til stede på skolen. I 2018 ble det tilknyttet en klinisk sosionom til skolen.

VAKSINERING

Helsestasjonen tilbyr influensavaksine til risikogrupper og reisevaksiner. I 2022 fikk 50,5 % av alle over 65 år på Smøla influensavaksine. Helsepersonell tilbys også influensavaksine.

I 2022 FIKK
50,5 %
AV ALLE OVER
65 ÅR PÅ SMØLA
INFLUENSA-
VAKSINE

Covid-19 vaksinerte på Smøla

DOSE 1	DOSE 2	DOSE 3	DOSE 4	DOSE 5
1791	1725	1403	409	31

Influensavaksinerte over 65 år

OMRÅDE	2020	2021	2022
Hele landet	43,4	59,7	62,7
Møre og Romsdal	45,3	58,8	62,8
Smøla	47,0	50,1	50,5

Barnevaksinasjonsprogrammet og vaksinedekning 2022

ALDER	SMØLA	MØRE OG ROMSDAL	HELE LANDET
2 år	95,2 %	97,0 %	96,4 %
9 år	91,8 %	97,9 %	97,3 %
16 år	92,5 %	95,3 %	94,5 %

BARNEVERN

ANDELEN BARN 0-17 ÅR MED BARNEVERNSTILTAK 2021

OMRÅDE	PROSENTANDEL
Hele landet	3,9 %
Møre og Romsdal	4,0 %
Smøla	8,5 %

- ➔ Andelen barn med barnevernstiltak i Smøla er 8,5 %. Dette er høyere enn landsgjennomsnittet på 3,9 % og fylket 4,0 %.
- ➔ Kommuner med flest barnevernstiltak i Møre og Romsdal er Smøla, sammen med Tingvoll og Fjord kommune.

ANDELEN BARN 0-17 ÅR SOM HAR UNDERSØKELSE FRA BARNEVERNET 2021

OMRÅDE	PROSENTANDEL
Hele landet	4,2 %
Møre og Romsdal	3,7 %
Smøla	5,4 %

- ➔ Barneverntjenesten skal gjennomføre en undersøkelse i løpet av 3 måneder etter at de har mottatt en bekymringsmelding.

ANDEL BARN MED
BARNEVERNSTILTAK

8,5 %

-0,9 %
FRA 2019

DE FLESTE
SMØLVÆRINGER
ER **FORNØYD**
MED LIVET

OG
TRIVES I
NÆRMILJØET
SITT!

- ➔ Smøla hadde en svarprosent på 55,1 %, som var høyest i fylket.
- ➔ Stor grad av trivsel i nærmiljøet.
- ➔ Lett tilgjengelighet for butikker.
- ➔ Folk på Smøla er fornøyd med livet.
- ➔ Det er god deltagelse i aktiviteter som klubb, møter, trimturer og andre sosiale samvær.
- ➔ Bruken av tannlege er god de siste 2 årene for voksne. Og det er færre med ryggsmarter.
- ➔ Tilgjengelige idrettstilbud scorer dårlig. Kun 47,5 % oppgir at idrettstilbudet er godt. Dette gjelder blant annet svømmehall, treningssenter, dans og lysløyper.
- ➔ Tilgjengelighet med offentlig transport kommer også dårlig ut.
- ➔ Folk på Smøla ønsker bedre og større utbyggelse av gang- og sykkelveier. Kun 13 % oppgir at gang- og sykkelveier er godt utbygga.
- ➔ Økende utfordringer knyttet til fedme, inaktivitet og søvnproblemer.
- ➔ Det er flere som opplever psykiske helseplager.

BOFELLESSKAP

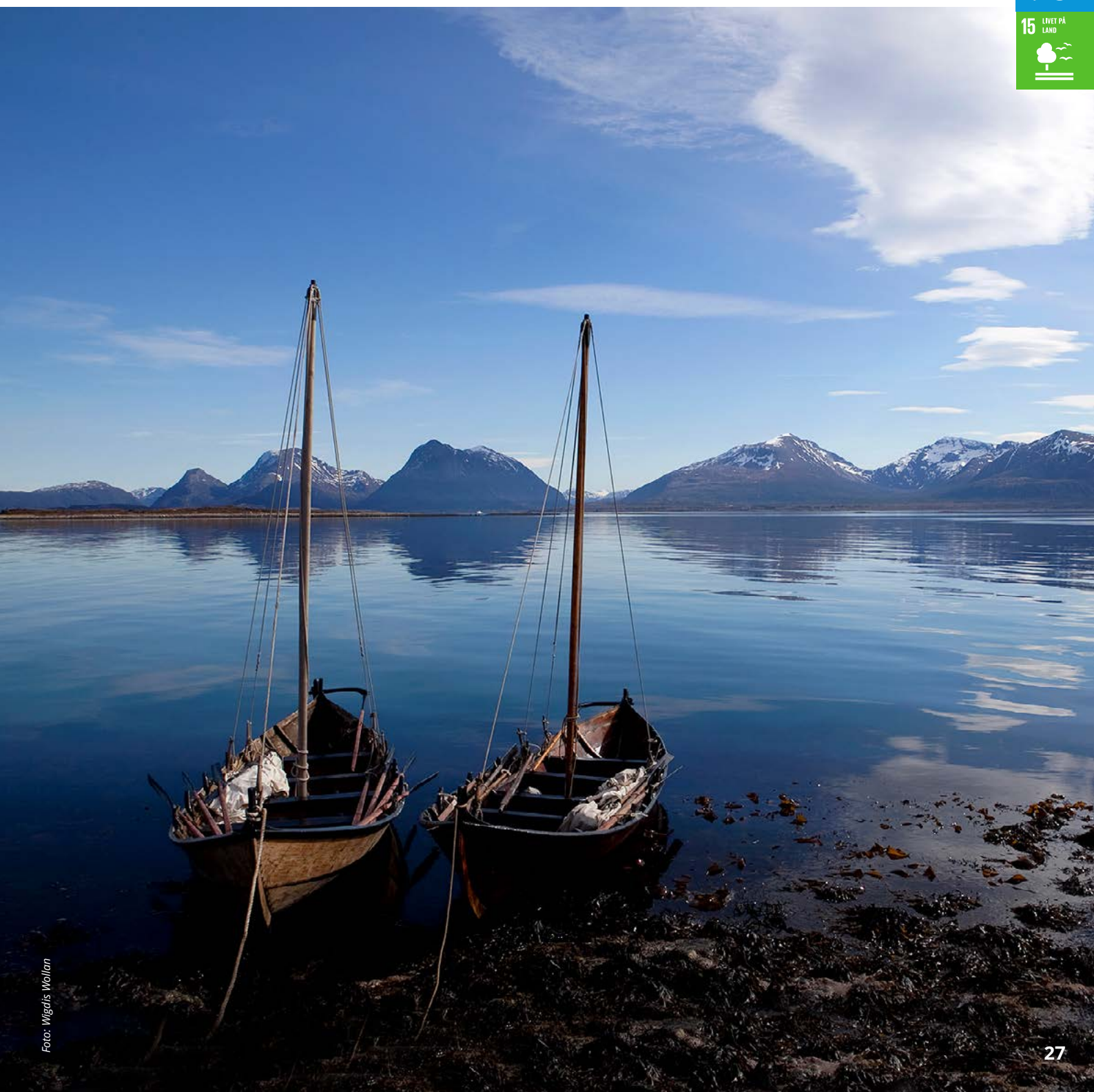
RÅDHUSVEIEN BOFELLESSKAP OG HOPEN BOFELLESSKAP

- ➔ Rådhusveien har 8 nye omsorgsboliger, derav 1 brukt til avlastning. Brukere flyttet inn fra 1. april 2022.
- ➔ Hopen bofellesskap består av 11 omsorgsboliger, derav 1 brukt til avlastning.
- ➔ Enhetens brukere har et stort spenn i forhold til alder og funksjonsnivå. Aktiviteter tilpasses hver enkelt.
- ➔ Det gjennomføres flere aktiviteter som fremmer god helse, sosialt samvær, bedre ernæring og kosthold.
- ➔ Det er fokus på å opprettholde og utvikle ferdigheter som gir størst mulig selvstendighet og livskvalitet.
- ➔ Plan for rehabilitering og habilitering vedtatt.

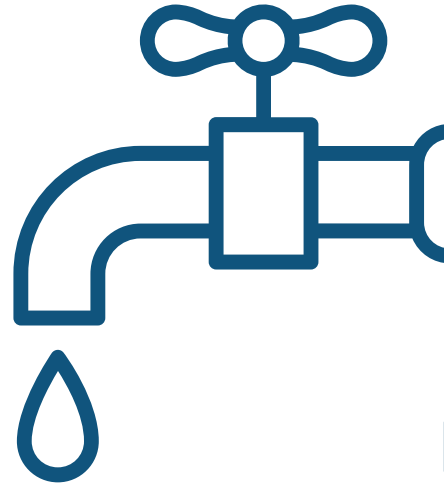
Foto: Aktivitetssenteret

3 FYSISK, BIOLOGISK, KJEMISK & SOSIALT MILJØ

DRIKKEVANNSKVALITET

- ➔ Smøla vannverk leverer drikkevann til over 99 % av befolkningen.
- ➔ Det tas vannprøver ca. hver 14. dag. Prøvene viser at vi har god vannkvalitet med meget lavt fargetall og uten farlige bakterier i drikkevannet.
- ➔ Det er tilfredsstillende analyseresultater. Det vil si at det er 100 % hygienisk og stabil drikkevannsforsyning i Smøla kommune. På landsbasis viser det 90,7 % og i Møre og Romsdal 85,3 % tilfredsstillende analyseresultater av drikkevannet.

OVERSIKT OVER TILSYNSPLIKTIGE VIRKSOMHETER

- ➔ Det er 36 tilsynsobjekter for brannvesenet. Eksempler på dette er: Smøla sykehjem, Smøla Vindpark, Smøla barne- og ungdomsskole og alle barnehager.

RADON

- ➔ Høyere radon aktsomhet i området Nelvika, Jøstølen, Fuglvågen mot Smøla vindpark og Ersneset.

LUFTKVALITET

- ➔ Luftkvaliteten på Smøla er god. Det er liten eller ingen risiko for negative helseeffekter.

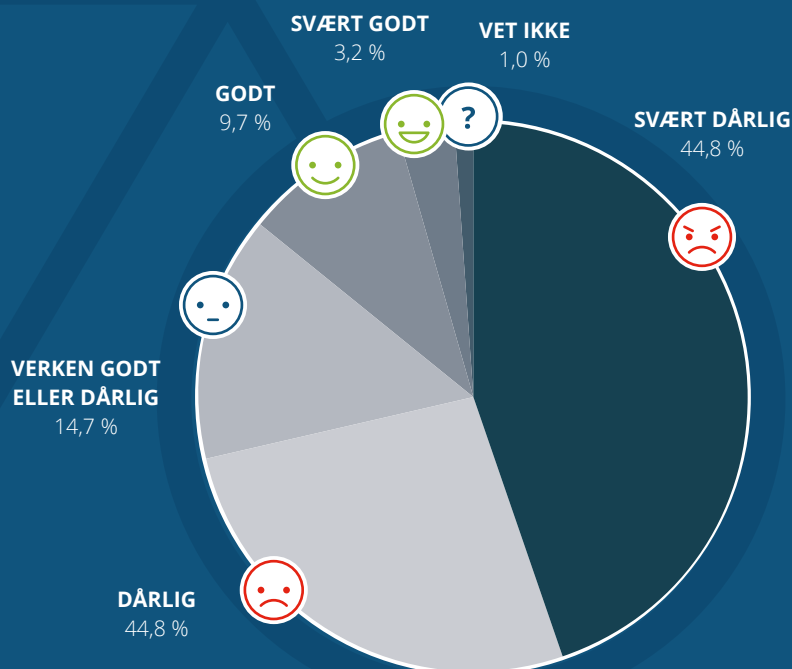
STØY

- ➔ Ingen målinger anses som høye og derfor ingen tiltak rettet mot støy.

GANG- OG SYKKELVEIER

- ➔ På Smøla er det 3 gang- og sykkelveier.
- ➔ Dette er svar fra folkehelseundersøkelsen 2021, til sammen oppgir 71,4 % at de synes gang- og sykkelveier på Smøla er dårlige eller svært dårlige.

Opplever du at gang- og sykkelveier er godt utbygde i ditt nærområde?

TRYGG TILGANG TIL REKREASJONS-AREALER OG NÆRTURTERRENG

- ➔ Smøla I.L og Smøla kommune har gjennom flere år tilrettelagt for turgåing. Det er 25 turløyper som er skilta og mange av dem er utbedret med klopper og bruer.
- ➔ Det er 35 anlegg i kommunene med støtte fra spillemiddelordningen.
- ➔ Flere turområder har fått en tryggere tilgang på den måten at det er bedre og enklere parkering.
- ➔ Alle turløyper er beskrevet med startsted, veibeskrivelse og lengde på Morotur, Stikk Ut eller kommunens hjemmeside.

Foto: Lillian Langset

SMØLA IDRETTSLAG

- ➔ Idrettslaget har til sammen 172 medlemmer, hvor 145 medlemmer er aktive. Fotball er den største aktiviteten.
- ➔ Smøla IL har nytt klubbhus ved kunstgressbanen.
- ➔ Idrettslaget er ansvarlig for mye god opplæring og aktivitet blant barn og unge.

KULTURINDEKSEN

- ➔ Smøla kommune havner på 86. plass i Norsk kulturindeks i 2021 med 174 poeng.
- ➔ Spesielt bra er at vi rangeres som 6. beste kommune når det kommer til kultur for barn.
- ➔ Rundt oss scorer Sunndalen, Kristiansund og Molde også godt.

	POENG	PLASSERING
Kunstnere	4	308
Kulturarbeidere	14	113
Museum	10	80
Musikk	4	184
Kino	7	185
Bibliotek	39	48
Scenekunst	5	161
Kultur for barn	54	6
Sentrale tildelinger	12	69
Frivillighet	25	54

Q Kilde: Kulturindeks.no

Foto: Se bakside.

SØKNAD OM
FRIVILLIGSENTRAL
SKAL UTARBEIDES
I LØPET AV 2023

DET
VURDERES
BUA-ORDNING
PÅ SMØLA

FRIVILLIGSENTRAL & BUA-ORDNING

- ➔ Frivilligsentraler er mangfoldige møteplasser bygget på frivillighetens premisser og lokale ønsker, ivaretatt av ansatte i samhandling med frivillige, lag & foreninger og kommune. Smøla kommune har gjort vedtak om at det skal utarbeides en søknad i 2023.
- ➔ BUA er en nasjonal ideell organisasjon som skal gjøre det enklere for barn og unge å prøve flere og mer varierte aktiviteter, uten å øke forbruket. En utstyrssentral for gratis leie av utstyr til ulike aktiviteter. Smøla kommune vurderer etablering av BUA.

GURISENTRER

- ➔ Fru Guri av Edøy engasjerer opp til 80 frivillige på og bak scenen hvert år.
- ➔ Gurisenteret tilbyr undervisningstilbud for konfirmanter der historie og kulturminner blir presentert med ny teknologi.
- ➔ DKS-programmet «Arkeolog for en dag» inviterer ungdom til å gjøre arkeologiske funn oppe ved kirken.
- ➔ Prosjektet «Ung kunst og kultur» støttes av Møre og Romsdal fylkeskommune.

Foto: Lillian Langset

Stikk UT!

STIKK UT

Smøla kommune er medlem av Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal.

- ➔ 13 Stikk UT turer for sesongen vår og sommer 2023. Smøla deltar både i vinter og sommer stikk ut.
- ➔ Turmål for Stikk UT vår og sommer 2023 er: Ramdalshaugen, Rosvollhaugen, Tavelsteinen, Tverrbakkhaugen, Ørntua, Haugøya Nord, Hansbu/Hansavalen, Årvoksberget, Måbergtua, Dyrnesvatnet, Vindmølle 47 fra Fuglvågen, Skarpneset og Gammelveien til indre Roksvågen.
- ➔ Turene endres hvert år. Vår og sommer stikk ut gjelder fra 1. mai til 31. oktober. Vinter Stikk ut gjelder fra 15. desember til 2. påskedag.

Foto: Marie Aukan

STORMEN UNGDOMSKLUBB

- ➔ Dette er et tilbud for ungdom mellom 7. klasse og 19 år.
- ➔ Klubben åpnet høsten 2017, og er nå åpen 2 ganger i uken og ledes av ungdomsarbeider.
- ➔ Gjennomfører flere arrangementer i løpet av året.

STORMEN
UNGDOMSKLUBB
ER ET **POPULÆRT**
TILBUD BLANT
KOMMUNENS
UNGE

Foto: Smøla kommune

PENSJONISTFORENINGA

- ➔ 60 medlemmer
- ➔ Møtes hver 14.dag — ca. 20 medlemmer møtes hver gang.
- ➔ Møteplassen for eldre har blittrenovert og nye lokaler blir snart tatt i bruk. Dette blir veldig bra. Her er det tenkt samlokalisering med Frivilligsentral.
- ➔ Mål om å øke antall medlemmer, stimulere og ta vare på pensjonistene her på Smøla.

PLASTJEGERNE

En miljøbedrift med 7 ansatte og 25 personer på innleie. Hovedformål er å rydde skjærgården for søppel. Fysisk krevende jobb, men givende og viktig.

Foto: Plastjegerne

PLASTJEGERNE
RYDDET RETT UNDER
300 TONN
I 2022!

ECO CAMP NORWAY

En miljøarena med bærekraft og innovative løsninger. Med 4 ansatte kan de tilby utleie av festsal til alt fra bursdager, konferanser, kurs, bryllup, konfirmasjoner og minnestunder. Vandrehjem for alle, grupper og enkeltpersoner.

NESTEKJÆRLIGHET

En frivillig organisasjon med 11 frivillige. Hovedsakelig pensjonister, noen uføre og noen i jobb. Bærekraft med gjenbruk, en samlingsplass og gir tilbake 80 % av overskuddet til samfunnet. Det kommer mye donasjoner både fra Smølaværing, hytteiere og turister.

NESTEKJÆRLIGHET GIR

**80% av
overskuddet**

TILBAKE TIL
SAMFUNNET

4 SKADER OG ULYKKER

SKADER OG ULYKKER

På Smøla kan vi beregne ca. 255 skader i løpet av et år. 255 personer vil oppsøke lege på Smøla hvert år grunnet skader og ulykker. 26 personer vil bli innlagt på sykehus hvert år grunnet skader. Og 1 person på Smøla vil dø på grunn av skader.

Hvor skjer skadene?

- ➔ 84 ulykker og skader vil skjer inne eller utenfor egen bolig.
- ➔ 44 ulykker og skader på veien.
- ➔ 31 ulykker og skader i idretten.
- ➔ 24 ulykker i fri natur og vann.
- ➔ 21 ulykker i skole, barnehage og lekeplass.
- ➔ 5 skader og ulykker på sykehjem, institusjon eller aldershjem.
- ➔ 33 hendelser andre steder.
- ➔ 12 hendelser er ukjente.

TRAFIKKULYKKER MED PERSONSKADER

Dødelighet etter ulykker er ingen årene 2018-2021.

SKADE	2018	2019	2020	2021
Lettere skadde	0	1	1	1
Hardt skadde	1	1	0	1
I alt	1	2	1	2

BRANN OG UTRYKNINGER 2022

- ➔ Antall boligbranner: 1
- ➔ Antall utrykninger: 36

5 HELSEADFERD

RØYKING, SNUSING OG ALKOHOLFORBRUK

PÅ SMØLA OPPGIR

10,4 %

AV DE SOM BESVARTE
FOLKEHELSEUNDERSØKELSEN
2021 AT DE RØYKER
DAGLIG

14,1 %

OPPGIR AT DE
HAR EPISODISK HØYT
ALKOHOLFORBRUK

13,8 %

OPPGIR AT DE
SNUSER DAGLIG

BRUK AV RUSMIDLER BLANT UNGDOMMER

- ➔ Får du lov til å drikke alkohol av dine foresatte?
— **Ja:**

Hele landet	5 %
Smøla	15 %

- ➔ Prosentandel som har vært beruset i løpet av
det siste året. Blant gutter og jenter på Smøla:

Gutter	21 %
Jenter	13 %

- ➔ Prosentandel av ungdomselever som har blitt
tilbudt hasj/marihuana i løpet av det siste året:

Hele landet	14 %
Smøla	7 %

- ➔ Prosentandel av ungdomsskoleelever som har
brukt hasj eller marihuana:

Hele landet	4 %
Smøla	0 %

- ➔ Prosentandel av ungdomsskoleelever som
røyker daglig eller ukentlig:

Hele landet	2 %
Smøla	2 %

- ➔ Prosentandel av ungdomsskoleelever som
snuser daglig eller ukentlig:

Hele landet	3 %
Smøla	0 %

VANEDANNENDE LEGEMIDLER PER 1000 INNBYGGER

LEGEMIDLER	SMØLA 2017	SMØLA 2021	HELE LANDET
Midler ved psykiske lidelser	69,5	69,1	75,9
Sovemidler og beroligende midler	115,0	120,7	92,9
Smertestillende midler	260,4	274,7	227,4
ADHD midler	17,9	32,7	11,9

FRISKLIVSENTRAL

Tilbud innenfor sentralen:

- ➔ Frisklivsresept for voksne i arbeidsdyktig alder.
- ➔ Friskliv aktiv for voksne og eldre.
- ➔ Friskliv ung for alle barn i 5-7. klassetrinn.
- ➔ Mestringskurs, ernæringskurs, søvnkurs, røyke- og snusesluttkurs, belastning og stresskurs.
- ➔ Foredrag om ulike tema. Vinteren 2023 ble det arrangert ernæringsforedrag for foresatte, fagpersoner som jobber med barn og unge og andre voksne.
- ➔ Frisklivssentralen er et forebyggende og helsefremmende tiltak i kommunen som jobber for at barn, unge, voksne og eldre skal kunne mestre hverdagen bedre og oppleve god helse.
- ➔ Verdens aktivitetsdag markerte vi i 2023 med fellestur sammen med flyktningetjenesten og voksenopplæringen. Sentralen markerer flere dager i løpet av året for å sette fremme god fysisk, psykisk og sosial helse.

FRISKLIVS-
SENTRALEN BLE
ETABLERT I **2017**
OG HAR SIDEN DA
HATT **OVER 100**
DELTAKERE

KOSTHOLD

- ➔ Det serveres varmmat minst 1 gang i uken i barnehagene. Barnehagene på Smøla bruker mye fisk og grønnsaker.
- ➔ I følge Ungdata 2020 spiser 39 % av ungdommen frukt og grønnsaker hver dag. Mens 42 % spiser kun frukt og grønt 1-2 ganger i uka.
- ➔ 60 % av ungdommen spiser frokost før skolen.
- ➔ Smøla ungdomsskole er med i skolefruktordningen, og elevene får frukt servert hver dag.
- ➔ Folkehelseundersøkelsen 2021 for den voksne befolkning fant at 39 % drakk sukkerholdig brus 2-3 ganger i uka eller oftere. Dette er høyt i forhold til andre kommuner.
- ➔ Samtidig viser undersøkelsen bedre tall for daglig inntak av grønnsaker, frukt og fisk i uka.
- ➔ Sykehjemmet har 4 måltider om dagen. Smøla har eget storkjøkken, som bringer og lager mat for beboere på sykehjemmet og hjemmeboende. Nytt kjøkken skal bygges i 2023.
- ➔ Frisklivssentralen tilbyr kosthold- og ernæringskurs for deltakere. I 2023 arrangerte friskliv ernæringsforedrag for barn og voksne.

SMØLAHALLEN ANTALL SOLGTE TRIMROMKORT

2020: 161

2021: 215

2022: 322

NORDSIA AKTIVITETSSENTER

- ➔ Hovedmål er at det skal være et sted hvor hver enkelt får tilpasset meningsfull aktivitet i forhold til sitt funksjonsnivå.
- ➔ Alle brukere skal føle seg inkludert i arbeid eller aktivitet, og føle at en er en viktig del av gruppen.
- ➔ 14 personer har tilbud.
- ➔ Noen av disse har også jobbtilbud andre arbeidsplasser i tillegg. Det jobbes med kognitive og motoriske ferdigheter.
- ➔ Hovedsakelig lages det tennbriketter som alle på senteret kan være en del av i prosessen. Disse selges i egen butikk og 3 samarbeidsbutikker.
- ➔ Det produseres barnestoler, dørskilt, engangskluter og ved.

Foto: Aktivitetssenteret

SMØLA SKYTTERLAG

Over 20 barn er på skytetrening hver tirsdag. Det er veldig gøy — og ungdomsmiljøet i klubben er svært bra. Dette blir lagt merke til i skytermiljøet på Møre, og mange lurer på hva vi gjør på Smøla som klarer å rekruttere og holde på ungdommen. Vi er 4-5 faste instruktører som er med på hver eneste trening og vi velger alltid å fokusere på det positive.

- ➔ 170 medlemmer og 45 av disse er barn og ungdommer.
- ➔ Yngste skytter er 6 år og eldste er 75 år.
- ➔ I 2017 ny innendørsbane på 15 meter.
- ➔ I 2023 oppgradert 100 metersbane og en 200 metersbane. I tillegg en bane og område for feltskyting.
- ➔ De aktive konkurranseskytterne deltar på stevner både lokalt og nasjonalt.

Andre arrangementer:

- Bedriftsskyting.
- Samarbeid med skole. Vi har hatt en gruppe med elever som har fått praktisk undervisning på skytebanen.
- Vi arrangerer egne stevner.
- Skyteskole - eget opplegg for barn og unge.
- Ungdomssamling.
- Jegertreninger og oppskyting.

OVER
20 BARN
ER PÅ SKYTE-
TRENING HVER
TIRSDAG

LHL

- LHL Smøla har 125 medlemmer.
- Hovedaktiviteten er helsetrimmen mandager og torsdager i Smølahallen.
- 3-4 ganger i året arrangeres det lagsmøter, med eksterne foredragsholdere.
- LHL Smøla markerer Verdens Aktivitetsdag, arrangerer dagsturer og helgeturer. De forskjellige tilbud er åpen for alle, enten du er medlem eller ikke.

Foto: LHL Smøla

SMØLA REVMATIKERLAG

- 97 medlemmer totalt. Det arrangeres 6 åpne møter i året.
- Fellestur til Savalen i 2022, hvor 55 personer deltok.
- Arrangerer flere turer i året og markerer Revmatikerdagen med tombola og loddsalg.
- Laget arrangerer aktivitetsdag med barneskolen, hvor de har reist til Moldebadet blant annet. Formålet er en bedre hverdag for alle med ledd og muskelsmerter.

NORSKE KVINNERS SANITETSFØRENING

- Har fokus på kvinnehelse og gode lokalsamfunn i alt det vi gjør.
- Antall medlemmer: Smyl 44, Brattvær 48, Hopen: 58 og Veiholmen: 64.
- Arrangementer: medlemsmøter, strikkekafe, integreringstreff, gjennomfører kløverturer — (lavterskeltilbud hver uke/måned), fotpleie til eldre, basarer til inntekt for NKS, tilbud om kveldsmat til eldre, arrangerer frokost for barnehagene og skolene (en gang i året), turer for barn, basarer, juletreffester, loppemarked, salg av fastelavnsris, salg av maiblomster, julegaver til eldre etc.

Fremtidsplaner:

**Felles-
arrangement
med fokus på
kvinnehelse
og psykiske
lidelser.**

6 HELSETILSTAND

FORVENTET LEVEALDER

OVERVEKT

OVERVEKT OG FEDME VED SESJON, SAMLET KJØNN:

Fra 2019-2022 viser det seg nasjonalt at det er 22 % som er i kategorien overvekt og fedme. For Møre og Romsdal 24 %. **Og for Smøla er det over 31 % overvekt og fedme registrert ved sesjon samlet kjønn.**

TANNHELSE

Fylkeskommunen har etter tannhelsetjenesteloven ansvar for den offentlige tannhelsetjenesten. Etter tannhelsetjenesteloven skal helsefremmende og forebyggende arbeid prioriteres fremfor behandling. Tannklinikk som er å jour med lovpålagt klientell og gir også tilbud til voksne, betalende pasienter.

Det er etablert samarbeidsrutiner med klare ansvarsforhold mellom tannhelsetjenesten og flere kommunale tjenester som pleie- og omsorg, helsestasjon, barnevern og flyktningetjenesten i Smøla.

PROSENTANDEL PERSONER PÅ SMØLA UTEN KARIESERFARING* 2022:

*Hull/fyllinger/tenner fjernet pga. hull.

➔ 3-ÅRINGER:
100 % uten karieserfaring	➔ 12-ÅRINGER:
84 % uten karieserfaring	➔ 18-ÅRINGER:
50 % uten karieserfaring
➔ 5-ÅRINGER:
93 % uten karieserfaring	➔ 15-ÅRINGER:
47 % uten karieserfaring	

Tannhelsen for de yngste indikator-årskullene (3-, 5- og 12-åringer) og eldste er bedre enn landsgjennomsnittet. Kun for 15-åringer ligger Smøla i tannhelsen under landsgjennomsnittet. **Den langsiktige trenden er at tannhelsen til barn og unge i Smøla blir gradvis bedre.**

BEHOV FOR TANNREGULERING I 2022:

➔ 21 % av 12-åringer	➔ 21 % av 15-åringer	➔ 8,3 % av 18-åringer

Den offentlige tannhelsetjenesten har ikke tannhelsesdata for den voksne, betalende befolkningen.

SMITTSOMME SYKDOMMER

ANTIBIOTIKA-RESEPTER PR. 1000

Smøla ligger godt under lands- og fylkesgjennomsnitt av antibiotika-resepter. Tallene sier ikke noe om type infeksjon.

OMRÅDE	ALDER	2021
Hele landet	0-79 år	262
	0-4 år	227
Møre og Romsdal	0-79 år	273
	0-4 år	222
Smøla	0-79 år	163
	0-4 år	170

KORONA-PANDEMIEN

Den 12. mars 2020 ble Norge stengt ned med inngripende smitteverntiltak. Senere flere smittebølger i landet med raske skifter og mange smittevernstiltak har preget landet, lokalsamfunnene og helsetjenestene.

- ➔ **Prosentandel vaksinerte med dose 1 på Smøla: 84,4 %.**
Dette er noe høyere enn landsgjennomsnittet på 80,2%.
- ➔ **Antall bekreftet smittet av Covid -19 på Smøla: 269 personer.**
Dette utgjør 12,6 % av Smølas befolkning.

Det er kommuneoverlegen som har det overordnede ansvaret for smittevern i kommunen, men flere av helsetjenestene på Smøla har hatt ansvar for smittevernsarbeidet. Et eget legeskontor har blitt tatt i bruk for testing og undersøkelse. Store deler av vaksineringsen ble gjennomført på Solhov av helsesykepleiere. Alle enheter i kommunen har måttet omstille seg, endre arbeidsrutiner og tilpasse tjenestene. Pandemien har preget innbyggere, næringsliv og kommunale tjenester på Smøla.

DET ER
PÅVIST AT **269**
PERSONER PÅ
SMØLA HAR HATT
COVID-19

**84,4 % AV
SMØLAVÆRINGER
ER VAKSINERT
MED DOSE 1**

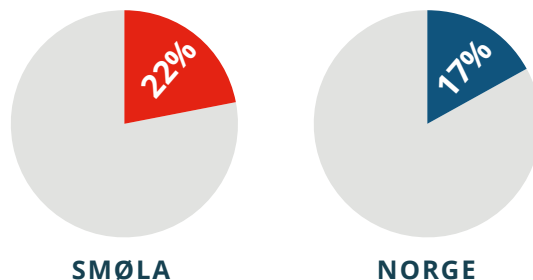
PSYKISKE LIDELSER

PER 1000 INNBYGGER, 0-74 ÅR OG 15-29 ÅR

DIAGNOSE	ALDER	HELE LANDET	SMØLA
Psykiske lidelser	0-74 år	77	106
	15-29 år	95	119
Angst og depresjon, symptomer	0-74 år	62	70
	15-29 år	60	60

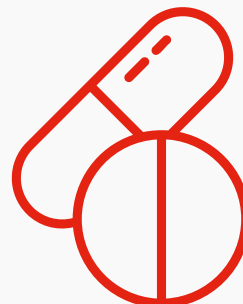
UNGDATA PSYKISKE PLAGER

Prosentandel av ungdomsskoleelever (12-16 år) som har hatt mange psykiske plager de siste sju dagene:

HJERTE- OG KARSYKDOMMER LEGEMIDDELBRUKERE, 0-74 ÅR, 2021

- ➔ Noe høyere andel av legemiddelbruk for hjerte- og karsykdommer på Smøla. Det er 176,5 pr 1000 innbygger. I Norge er det 172,2 pr 1000 innbygger.

DØDELIGHET, 0-74 ÅR, 2021

- ➔ Smøla ligger en del høyere enn landsgjennomsnittet. 53,1 per 100 000 innbygger hvor landsgjennomsnittet ligger på 46,3 per 100 000 innbygger.
- ➔ Når det gjelder sykehusinnleggelser grunnet hjerte- og karsykdommer ligger Smøla likt med Møre og Romsdal og resten av landet.

DIABETES BRUKERE AV LEGEMIDLER TIL BEHANDLING AV TYPE 2-DIABETES (30-74 ÅR) PER 1000 INNBYGGER.

GEOGRAFI	2017	2021
Hele landet	38,1	46,3
Møre og Romsdal	35,1	44,6
Smøla	47,0	65,6

- ➔ Til sammen 95 brukere av legemidler til behandling av type 2 diabetes på Smøla.
- ➔ Flere menn enn kvinner som får denne behandlingen på Smøla.
- ➔ Smøla ligger mye høyere enn lands- og fylkesgjennomsnittet. Selv om snittet har gått opp samtlige plasser, har Smøla økt mye mer.

SMØLA LIGGER
MYE HØYERE ENN
LANDS- OG FYLKES-
GJENNOMSNIITTET

KOLS OG ASTMA

BRUKERE AV LEGEMIDLER TIL BEHANDLING
AV KOLS OG ASTMA (45-74 ÅR) PER 1000 INNBYGGER.

OMRÅDE	2017	2021
Hele landet	109,9	113,6
Møre og Romsdal	104,9	106,0
Smøla	122,8	110,7

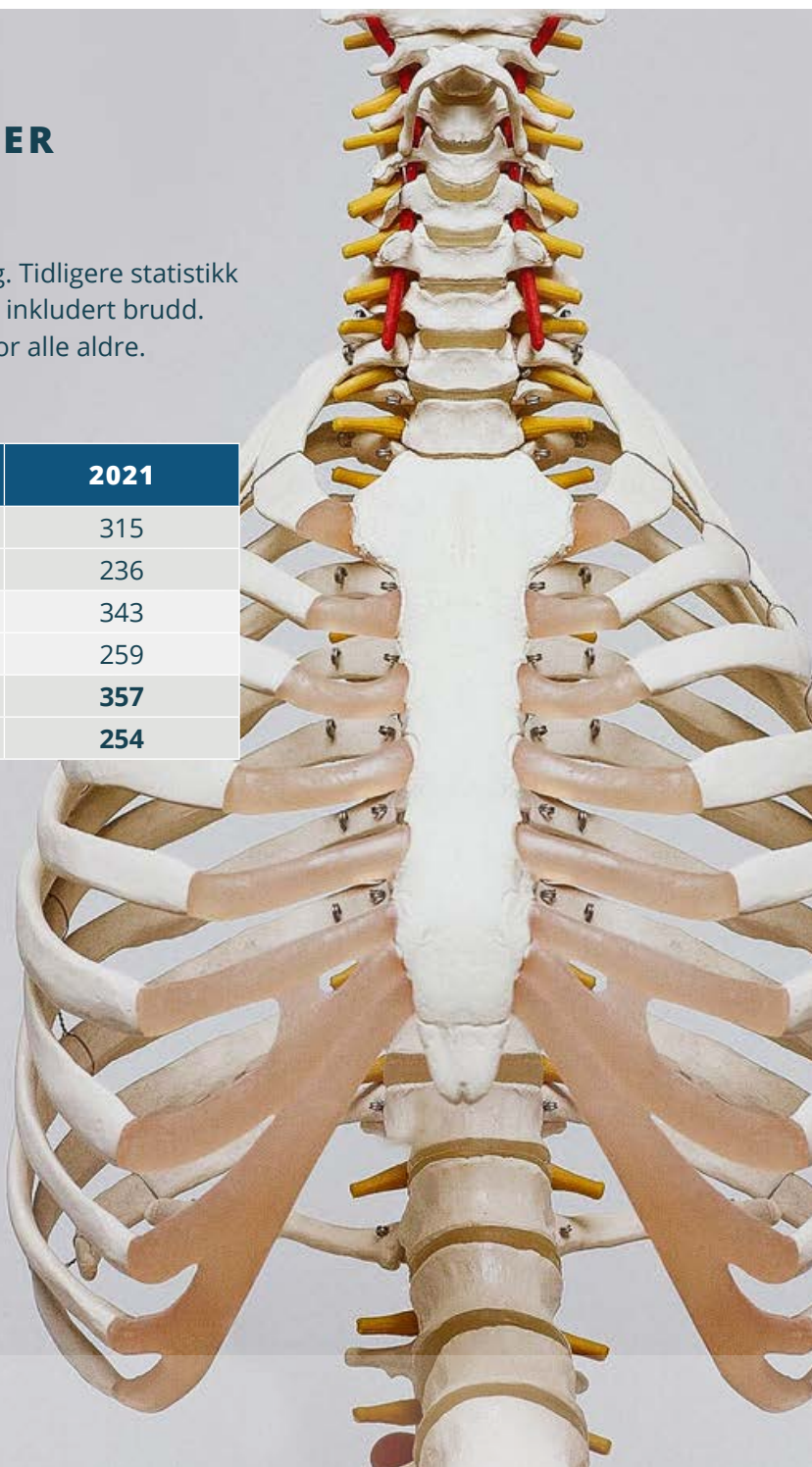
- ➔ Smøla ligger nå lavere enn lands- og fylkesgjennomsnittet.
Det er flere kvinner enn menn som får denne behandlingen på Smøla.

MUSKEL- OG SKJELETTLIDELSER

TALL FRA 2020

- ➔ Tallene for Smøla er noe endret i positiv retning. Tidligere statistikk har inkludert bruddskader, disse tallene er ikke inkludert brudd. Vi ligger noe høyere enn landsgjennomsnittet for alle aldre.

OMRÅDE	ALDER	2021
Hele landet	0-74 år	315
	15-24 år	236
Møre og Romsdal	0-74 år	343
	15-24 år	259
Smøla	0-74 år	357
	15-24 år	254

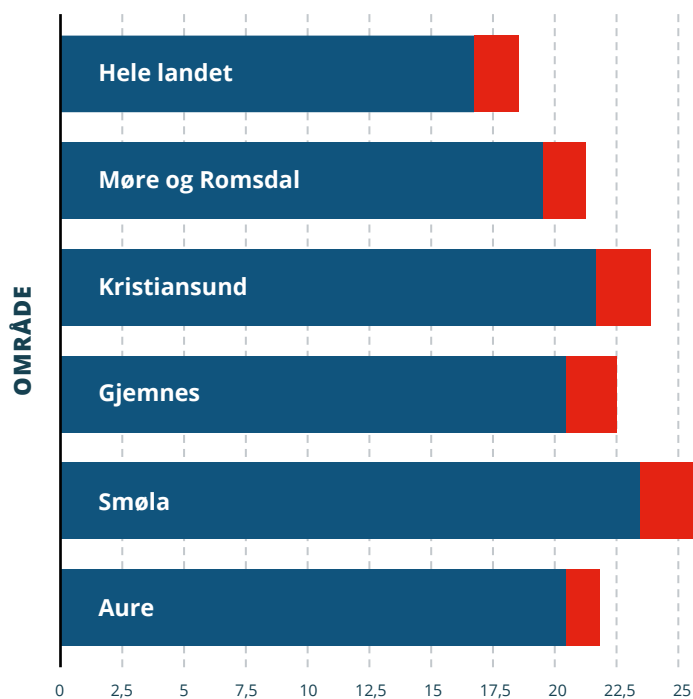
SPESIALISTHELSETJENESTEN SYKDOMMER I MUSKEL-SKJELETTSYSTEMET OG BINDEVEV

Den røde viser at Smøla ligger noe høyere i antall hoftebrudd, med 2,1 pr. 1000 innbygger. Mens for eksempel Aure har 1,3 hoftebrudd pr. 1000 innbygger.

Den blå markerer antall sykdommer i muskel-skjelettsystemet. Smøla har 23,5 pr 1000 innbygger, mens Kristiansund har 21,6. pr. 1000 innbygger.

På neste side vises fullstendig skjema med tall.

 Sykdom i muskel-skjelettsystemet og bindevev
 Hoftebrudd

2015-2017 — PER 1000, STANDARDISERT:

OMRÅDE	SYKDOMSGRUPPE	MÅLTALL
Hele landet	Sykdom i muskel-skjelettsystemet og bindevev (M00-M99)	16,8
	Hoftebrudd (S72.0-S72.2)	1,8
Møre og Romsdal	Sykdom i muskel-skjelettsystemet og bindevev (M00-M99)	19,5
	Hoftebrudd (S72.0-S72.2)	1,7
Kristiansund	Sykdom i muskel-skjelettsystemet og bindevev (M00-M99)	21,6
	Hoftebrudd (S72.0-S72.2)	2,2
Gjemnes	Sykdom i muskel-skjelettsystemet og bindevev (M00-M99)	20,5
	Hoftebrudd (S72.0-S72.2)	2,0
Smøla	Sykdom i muskel-skjelettsystemet og bindevev (M00-M99)	23,5
	Hoftebrudd (S72.0-S72.2)	2,1
Aure	Sykdom i muskel-skjelettsystemet og bindevev (M00-M99)	20,5
	Hoftebrudd (S72.0-S72.2)	1,3

NEUROLOGISKE SYKDOMMER

- ➔ I løpet av perioden 2014 - 2023 har det vært og er flere tilfeller med den alvorlige lidelsen ALS (Amyotrofisk lateral sklerose). Forekomsten er langt over landsgjennomsnittet og kan skyldes tilfeldigheter. Om lag 400 mennesker med ALS i Norge og 150 mennesker får diagnosen hvert år. Insidensen er 2-3 personer pr. 100 000 innbyggere.
- ➔ Multippel sklerose ser ut til å forekomme noe oftere på Smøla enn landsgjennomsnittet. Andre autoimmune sykdommer er også noe overrepresentert på Smøla. Helse Møre og Romsdal har registrert 654 personer med MS totalt og i 2020 ble 24 personer diagnostisert med MS. Dette gjør at Helse Møre og Romsdal sammen med Helse Innlandet har den høyeste prevalensen. Det foreligger ikke kommunetall. Kilde: Norsk MS- register rapport 2020.
- ➔ Andre kroniske neurologiske sykdommer som Morbus Parkinson, polynevropati, migrene og epilepsi ser ut til å følge landsgjennomsnittet.

KREFT

DØDELIGHET KREFT 0-74 ÅR

OMRÅDE	ALDER	2019	2020	2021
Hele landet	Menn	114,1	112,5	110,7
	Kvinner	102,6	101,4	100,4
Smøla	Menn	93,9	122,5	114,6
	Kvinner	177,4	170,0	153,5

➔ Tabellen viser pr. 100.000. Det er vanskelig å vise sammenlignbar statistikk for de sjeldnere kreftformene pga. for få årlige tilfeller.

ULIKE KREFTFORMER — ALLE ALDRE 2020

HVOR	HVA	HVEM	ANTALL PR. 100 000
Smøla	Brystkreft	Kvinner	102
Hele landet			130
Smøla	Tykk- og endetarmskreft	Samlet kjønn	104
Hele landet			82
Smøla	Lungekreft	Samlet kjønn	100
Hele landet			60

➔ For de vanligste kreftformene ser vi at Smøla har en tydelig forhøyet forekomst av tykk- og endetarmskreft, noe mer enn landsgjennomsnittet. Det er også høyere andel krefttilfeller av lungekreft på Smøla. Andre kreftformer vises ikke på kommunenivå.

SMØLA HAR EN
TYDELIG FORHØYET
FOREKOMST AV
TYKK- OG ENDE-
TARMSKREFT

SMØLA DAGSENTER

Smøla Dagsenter åpnet i desember 2022. Dette er et tilbud til hjemmeboende personer med en demenssykdom. Vi har åpent to dager pr uke og plass til fire brukere pr dag. På dagsenteret har vi fokus på å bevare funksjonsnivå, legge til rette for mestring, aktivisering og skape trygghet og gode øyeblikk for våre brukere. Av aktiviteter kan vi tilby turer, matlaging, spill, hagearbeid, vedarbeid og andre aktiviteter tilrettelagt hver enkelt bruker.

GERIATRI OG DEMENS

- ➔ Antallet hjemmeboende med moderat til alvorlig demens som mottar tjenester pga. sin demenssykdom er økende.
- ➔ Ifølge demenskartet har Smøla ca. 60 personer med demenssykdom — dvs. 3 % av befolkningen. Dette stemmer godt med det bildet vi ser i egen kommune.
- ➔ De fleste med demenssykdom vil etter hvert få behov for heldøgns omsorg. Årsaken er manglende evne til egenomsorg, eller også at pårørende ikke lenger mestrer krevende omsorgsoppgaver.
- ➔ Utredning og diagnostisering skjer som regel i samarbeid med geriatrik team fra spesialisthelsetjenestene.
- ➔ Hovedtyngden av personer som har behov for heldøgns omsorg er personer med moderat til alvorlig demenssykdom. Eldre innbyggere som har nedsatt funksjonsnivå grunnet sykdom eller skade kan i større grad fortsette å bo i eget hjem med tilrettelegging og hjelp fra de kommunale helse- og omsorgstjenestene, velferdsteknologi og andre hjelpemidler. Utfordringene er derfor i stadig større grad knyttet til personer med kognitiv svikt, og manglende evne til egenomsorg grunnet demenssykdom.

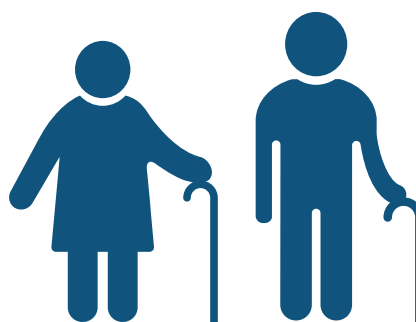
ANTALLET
HJEMMEBOENDE
SOM MOTTAR
TJENESTER PGA. SIN
DEMENS SYKDOM
ER ØKENDE

VELFERDSTEKNOLOGI

OVERSIKT OVER VELFERDSTEKNOLOGI TATT I BRUK I SMØLA KOMMUNE PER MAI 2023

- ➔ I løpet av 2023-24 skal alle trygghetsalarmer byttes ut med de nye 4G alarmene.
- ➔ Alle som har trygghetsalarm, skal ha E-lås der det er mulig.
- ➔ Kompene som er leid ut er et tiltak for å forhindre ensomhet og for å gjøre pårørendekontakt enklere.
- ➔ Per nå kun 1 person med digitalt tilsyn på natt, 1 til er underveis i løpet av mai/juni 2023. Erfaringen vi har gjort oss med digitalt tilsyn er at brukeren sover bedre og har mindre sannsynlighet for fall på natt.
- ➔ Medisin-dispenser er svært nyttige hos de rette brukerne.

TYPE TEKNOLOGI	ANTALL
Medisindispensere	3
Komp	11
Digitalt tilsyn (natt)	1
E-lås	15
Dørsensorer	2
GPS	3
Trygghetsalarmer	78

Forsidefoto: K2 Filmproductions, Visitnorthwest.no

Baksidefoto: Kristin Dalheim

Fotocollage side 30: Visitnorthwest.no, Heidi Marie Gøperød,
Terje Rakke, Kurt Sivertsen, Kristine Hermstad, Wigdis Wollan,
Lillian Langset, Oddgeir Visnes, Sindre Holberg

Grafisk utforming: Solveig Petch, petchy.co

